

Stavby juhovýchodných popolnicových polí

V mojom referáte sa zameriam na stavby juhovýchodných popolnicových polí na sídlisku Radzovce – poloha Somvölgy. Výskum tu začal viesť v roku 1931 Vojtech Budinský-Krička. Popri sídlisku sa preskúmalo aj súveké pohrebisko. Stopy po osídlení boli objavené 1 km južne od súčasnej obce. Na komplexne preskúmanom pohrebisku máme vydelené tri fázy: 1. pilinská fáza, 2. pilinsko-kyjatický horizont a 3. kyjatická fáza. Vývoj sídliska sa ukončil asi v druhej polovici neskorej doby bronzovej, teda v období popolnicových polí.

Mazanica

Doteraz sme nemali zásadnejšie informácie o konštrukciách nadzemných stavieb a to sa začalo meniť po vytváraní deskriptívneho systému mazanice. Polohu mazanice môžeme obecné rozdeliť na: 1. v primárnej polohe – v tesnej blízkosti stavby (vzácne), 2. v sekundárnej polohe – jednorazová deštručná zmena mazanice – detailné konštrukčné informácie.

Stavby

- Dom 6 – Bol tu doložený výskyt konštrukcie pozdĺžnej alebo priečnej obvodovej steny. Konštrukcia pozostávala z nasucho kladenej podmurovky z čadičov, ktorá izolovala stavbu. Na nej stál horizontálne situovaný drevený veniec z masívnej guľatiny. Nad tým bola situovaná obvodová nosná prepletená stena typu Flechtwerk s obojstranným hlineným výmazom a plošným povrchovým omazom. Niekoľko vertikálne orientovaných nosných stĺpov mohlo zasahovať až pod kamennú podmurovku. Nad celou konštrukciou sa pravdepodobne opäť nachádzal drevený veniec z guľatiny. Na zastrešenie sa najčastejšie používalo vrstvené rákosie, zväzky slamy, prípadne stromová kôra alebo jednoduchý drevený šindel.
- Kovolejárska dielňa – Pri tejto stavbe bol doložený výskyt podlahy. Taktiež sa tu nachádzala kamenná podmurovka ako pri dome. V južnej časti bol asi pomocou 4-6 stĺpov vytvorený zastrešený priestor. Boli tu detekované iné vrstvy výpalu z procesu deštrukcie. Objekty kovolejárskych pecí sa nachádzali v bezprostrednej blízkosti – istý súvis.

Záver

Obecné sa dá povedať, že sa objavujú rovnaké stavebné, konštrukčné a technologické tendencie a rovnaký architektonický typ stavby. Drevené vence boli pravdepodobne v nárožiach previazané minimálne pomocou jednoduchého jednostranného čapovania – napĺňanie staticko fixačnej funkcie.

Bibliografia

Žuriš, J. 2018: *Radzovce v období popolnicových polí: architektonická rekonštrukcia stavieb na základe analýzy mazanice*. Nitra: Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied.

